

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΜΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΟΙ ΕΦΤΑ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΦΕΣΟΥ

Μιὰ δραματικὴ ιστορία τῆς ἐποχῆς τοῦ Αὐτοκράτορος Δεκίου. Ἐφτὰ νευροὶ χριστιανοὶ ὁμολογοῦν τὴν πίστιν τους. Ζωντανοὶ στὸν τάφο! Ἡ ἀλλόκοτη περιπέτεια τοῦ Ἰαμβλίχου μεσα στὴν "Ἐφεσο. «Εἴθι φωτιά δὲ τυμβωρύχοις!...» Οἱ Ἰαμβλίχοις μπροστὰ στὸν "Ἐπισκόπο Στέφανο. Ὁ συγκινητικὸς ἐπίλογος.

Μια ἀπὸ τῶν δραματικώτερες ἐκκλησιαστικές μας παραδόσεις είναι καὶ κείνη πού ἀνάφεσται στα ἑγρά ταῦτα τῆς Ἐφέσου. Συνθήτη στάθη 250 π. Χ., διαν Αὐτοκράτορα τῶν Ρωμαίων ήταν ὁ Δέκιος. Μόλις ἀνέβησε στο θρόνο ἔκχρυψε ἀμείλικτο διωγμὸν ἐναντίον τῶν ζωτιστῶν. Ήρθε πάντων καταδίωκτην ότι ζωτιστανοί τῆς Ἐφέσου, γιατὶ ἄντοι, ἀπὸ τὸ κύριον τὸν Ἀποστόλου Παύλου, ζεχώριζαν μὲ τὸ βαθὺ θρησκευτικὸν τοὺς αἰσθῆμα.

Ο Δέξιος ἐπήγε στὴν Ἐφεσο, διέταξε νὰ ξαναχτίσουν τοὺς βιωμοὺς τῶν ἀρχαίων θεῶν καὶ οἱ χριστιανοὶ νὰ προσθέσουν ὅτι ὑπὸ τοῦ θυσίες. Οἱ ἀρχοντεῖς ἔθαντωντο μὲ βάσανα, μὲ ἔβλεπε κανεῖς σώματα αἵμαστάζοντα, κορμάτα σταυροφένεα ἢ κρεμασμένα ἀπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως, κεφάλαια καρφοφένεα σὲ γυλά κοντάκια, καὶ τὰ κοράκια γάλ πέτρουν ἐπάνω στὰ τίματα αὐτὰ λειψανα μὲ ἀπαίστες κραυγέσις!...

Ανάμεσα στούς πιο θερμώντας χριστιανούς, ξεχωρίσαν μια την πίστη τους έπειτα παδιά, μαλλόν εξέβοι. Η συνόματά τους, ήταν Μαρτίνος, Ιωάννης, Μαζιμιλιανός, Ιάμβριχος, Διονύσιος, «Αντόνιος και Εξαπόστολος». Ανήκαν στις αριστοκρατικότερες οικογένειες της. «Εφεύροστος και είλευαν άπο την πρώτη στηγάνι καταγγελθεὶς στὸ Δέρκο. Ο χριστιανοδώρχτης αὐτοκράτωρ δένταξε νά τοις συλλάβουν καὶ νά τοὺς φέρουν μαρτυροῖς του. Μὲ μὰ φωνὴ καὶ οἱ ἔρτα νεαροὶ χριστιανοὶ ἐκφρέμεν μὲ τόλμη τὴν πίστη τους. Τότε ὁ Δέρκος δένταξε τοὺς ἀξιωματικοὺς του γ' ἀφαρέσσον ἀπὸ τοὺς εξέβους τὴ στρατιωτικὴ τους ἁνῶνται—τὸ ξεβλητα τῆς εὐγενικαῖς τους τάξεως καὶ εἰλε :

“Πρός τὸ παρόν, ἀρχετή τιμωρία είνε αὐτῇ ποὺ σᾶς γίνεται.
Αν ὅμας δὲν πάτε ἀμέσως να υσπειάσετε στοὺς θεοὺς τῆς Ρώμης,
θὰ σᾶς τιμωρήσου μὲν θάνατο!

Τά παιδιά ἀπέφασισαν νῦ δραπετεύσουν γιὰ ν' ἀποφύγουν τὴν ὁργὴν τῶν αὐτοχθόνων. Ντύθηκαν λοιπὸν μὲ φτυαρὰ δούρη, ἔγελάσαν τοὺς φίλακάς τῶν πυλῶν καὶ βγήσαν ἀπὸ τὴν πόλη, στὸ βούνον Πιον, βρήκαν ἑναὶ βαθὺ στῆλαι καὶ κρίντησαν μέσαν. "Οσο γιὰ τὴν τροφὴν τους, ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς, ὁ Ἰάμβλι-
ζος, ἐπέγιαν αὐτὸ καρῷ στὴν πόλη, ἀγόραζε
καὶ τοὺς ζευγίσταντε καὶ συνίμα χειμάνθε τὰ νέα.

Εποιεί μάθημα δύο τρόπων που θα μας βοηθήσουν στην ανάπτυξη της γνώσης μας. Οι δύο τρόποι είναι οι παρακάτω:
1. Το πρώτο μέσον είναι η ανάπτυξη της γνώσης μέσω της διαδικασίας της αναζήτησης.
2. Το δεύτερο μέσον είναι η ανάπτυξη της γνώσης μέσω της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Πέρασαν χρόνια και καιροί—συνεχίζει ή θρησκευτική παράδοσης.—Οι έπαγκες έφηβοι, πού τειχίστηκαν, ζωντανοί στὸ σῆμα, μὲ τὸν ζωὶν ἐλλημονήθηκαν. Οἱ αὐτοκόρατοι διεδένοντο ὅ νέαν τὸν ἄλλο, οἱ Γότθοι κατέπεστρεψαν στὸν τῆς Ἐφέσου, οἱ Αὐτοκόρατοι Κωνσταντίνους βαφτίστηκε στὸ Χριστιανισμὸν καὶ τὸν ἔκανε ἐπίτιμη δηροσεία τοῦ Κράτους. Στὰ χρόνια λοιπὸν ἔκεινα, δηλαδὴ 200 ἐτῶ μετὰ τὸ ἐντελεχήσια τῶν ἔφατα παιδιῶν, ἔνας χωρικὸς ἐπήγειρος στὸ Βουνὸν Ήλι τον πάρῃ λιθανάσιος γά τι χτισσὶ σπαῦλο, εἰδὼ στὴν εἰσόδῳ τῆς σπηλαίας τὶς πλάκες ποὺ ἦταν καλὸ πελεκημένες καὶ ταπελλήσθε γιὰ τὴ δοιλεύα του, ἔβαλε σ' ἐνέργεια τὸ λοστό του, ἐκεκόλλησε δοσες τοὺς κεριάζονταν, τὶς ἐφόδωσε στὸ καρόρους καὶ ἔφηγε, 'Αλλ', ή τριπά τοι σπηλαίον είλε πάι ἀνογύθει καὶ κήματα φωτὸς μητραῖς καὶ γάιδεψαν τα βλέφαρα τῶν ἔπαγκες γεράρων ματύρων τις Πίστεως.

τείχη νεαρούς μαρτυρίους της Πιστοτείχου.
Τα ἔτα πατιά εξένησαν και συμφωνήσαν νά στείλουν πάλι στην ἀγορά τὸν Ἰάμβλιχο, ματι τά ψωμά πού τοὺς είχε φέρει στην γύνην ξεδό σαν πέτρες. Εξεσήνησε δούτον γά την πόλι τὸν Ἰάμβλιχος, φέρνοντας μαζί τον και μερικά υνομάσια γά τα ψώματα, αλλά δύναται στήν πολί παραπήσης δύνη την πόλη δέ βιβισκόταν πάλι στὸ ίδιο μέρος. «Η ἀγόρα δὲν ήταν πάντα στήν πύλη και δύμος χθές ακόμη τὴν είχε περάσει!» Άλλη ἐκείνο γειτονιά είχε μεγαλειότητα εντύπωσι στὸν Ἰάμβλιχο ήταν η περιέργεια με τὴν ὄποιαν τὸν ἔχοτας ὡς κόσμος. Κι
ελέγει μέσα του: «— Γιατί μὲ κοιτάνε ἔτοι; Πώστη φορά βλέπω την Ἐφεσο τέτοια πρόσωπα και τέτοιες παραίξενες φορεσές! Πιά μά μεριδός μάλλαξε ταχὺς ὡς κοσμός, η μῆτρας ἐγώ κοιτάων ακόμη όπως οντινέουμαν;

Ως τόσο, περνώντας μέσα από άγνωστους δρόμους, εφθιάσε σε μια άγορά και στάθηκε να φωνύσει. Αλλ' οι άνθρωποι τόν εδείχαν μὲ τὸ δάχτυλο καὶ φωτίσαν ὁ ἔνας τὸν ἄλλο:

— Ποιός είνε αυτός ο ἄλλος
κοτος διαβάτης, πού τὸ πρό-
σποτον του είνε χωμόπετρο ἀπὸ τὸ Θάνα-
το; » — « Απὸ ποῦ νῦνχεται; » — « Τι
ουχά είνε αὐτά ποι φορεῖ καὶ μὲ τὰ μάτια
περπατεῖ σάν καὶ πομπή;
τι χαρηλούμενά; » — « Δικώς ἄλλο θά-
ειν δούλος πού ἐδραπέτευσε ή κανένας
κλέφτη!....»

— Αλλ' ή περιέργεια τού πλήθους ἐκορυφώθη, δταν δ Ἰάμβιλ-
χος ἐβγάλε ἔνα νόμισμα για να πληρώσῃ τὰ ψωμά ποὺ ἀγόρασε.
«Ο ψωμᾶς πιπήζε τις φωνές: — «Τι μονέδη είν' αὐτή; Πού τὴν
ειρήκεις? Δὲν περνοῦν πιά τέτοια νομίσματα!...»

Ο τόνυσμα πέφασε άπο χέρι ως πέραν και μεγάλη φασαρία στήν άγορά. Κόσμος πολὺς είχε περικυλώσει τὸν Ἰάμβλιχο, και ἀλλοι τὸν ἐρωτοῖσαν μ' ἐπιμονή καὶ ἀλλοι τὸν ἐφορθεῖσαν. Ο Ἰάμβλιχος τὰ εἰχε χαμένα. Τέλος εὗτρος ἔνας δέξιωματικὸς τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ὄπως τοι εἴπειν;

— Αύτὸς ὁ τυχοδιώχτης τοῦ ἀπεκρίθηκαν ξητάει νὰ μᾶς περάσῃ ἀρχαῖες μονέδες! Μιὰ γοητὰ αὐγούσλοῦ ἐφώναξε:

— Αὐτὸς ὁ γελοιός είνε εἰδωλολάτρης, γιατὶ ἐπέρασε μπροστά ἀπὸ τὸ παρεκκλήσι τῶν Αγίων Μαρτύρων χωρὶς νὰ κάνῃ τὸ σταυρό του!

Τότε πά τη σημάνθησαν θυερά τ' ἀναδέματα : — « Στή φύλακή
οἱ ερεόσυλοι ! Στή φωτά ο τυμβοφόρώνος !... Τά φονγά του πού είνε
γεμάτα σοκνή , ήταν τά έξελιγες βρέβαια ἀπό κανέναν ἀρχαῖο τάρο,
μιατί ποιώς θύ στοιχούσαντες να ωράψει σήμερο τέτοια οργήν !—
— Κοιτάγε τα πεδιλά του ! Θά είνει τέλος της πονηρής

ου!...» — «Έγω λέω, φώναξε άλλος, πώς είνε κανένας από έκεινους τους Αρμένιους μάγιστρους, ποι μέ τις μαγειρές τους ζεδάφισουν χρηματεύουσε, και οι συντρόφοι του τόντι έσπειραν εδώ να μάς πέρασε ό-
ζατες μονέθες! Και άλλοι έφωναζαν: «— Στή φώτι
ο μάγος!...» — «Νά σταυρωθή ο νεκρομάντης!» — Στήν
χρεμάλι ο άντιρροςτος!...»

Στὸ μεταξῦ, εἶχαν ἔοθι στρατιῶται, καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ποὺ εἶχε συνάλληπτὸν Ἰάμβλιχο τοῦ ἔλεγε :

— « Ιατί, αφού ανεκαλυψες θησαυρό, δεν εωσες
ένα μέρος απ' αυτόν στὸν Καισάριαν, σύμφευκα μὲ τὸ
Νόμο; ... Ποιά είνε η πατρίδα σου; ... Ποιοὺς θεοὺς
λατρεύεις; Λέγε! ...»

Στην οπελπίασι τον ο Τάμφρος σηκώνει τα μάτια του και είδε το σταυρό μιας γεννούντης ἔξκληψίας. Συγκεινήμενός είπενάνε: «Ἔχοτε μου, βοήθημέ σε». Καὶ γονατίζοντας είπε: «—Εἴμαι Χριστιανός, πολίτης τῆς Ἐρέσου, δυομάζωμι Τάμφριος. Ο πατέρας μου είνε λοχαγός τοῦ Αντονάριούς Δεσμού...».

χριστος δέξιουν...»
Ένας δικαστής, περαστικός άπό κεί, τοῦ είπε: «—Ξαδιάγρωπε, κλέψητη, δεν ξέρεις λοιπόν ότι ὁ Δέκιος συστόθηκε ἀπό την Γερμανικήν 1600 και 2000 χρόνια!» Τρέμοντας τότε ὁ Ιάμβλιχος, μη μπορώντας να έκληψηση τό συμβάντοντα δημιγγήθηκε τό παθήματα τους καὶ τῇ φυγῇ τοὺς ἀπὸ τὴν Ἐφεσο. Ο παπᾶς τῆς γειτονικῆς ἐκκλησίας, που τὸν ἀκούγει προσεχτικά μπήκε στὴ μέση καὶ είπε:

— Πρόσκειται βέβαια περὶ συμβάντος ὑπερφωνικοῦ, καὶ τὰ λόγια του παῖδες αὐτὸν πρέπει ὑπὸχωνδρίν. Σὲ παρακαλῶ ἀξιωτάτηκε, νά δηγήσης τὸ παιδί στὸν Επίσκοπο μας τὸν Ἀγιο Στέφανο, καὶ αὐτὸς μὲ τὴ σοφία του θὰ κρίνῃ. Ἐδῶ κατὶ ἀνώτερο συνιδίαινει!...

Ο ἀξιωματικὸς πῆρε τὸν Ἰάμβλιχο νὰ τὸν φέρῃ στὸ Ἐπισκοπικὸ μέγαρο, ἐνώ πίσσα οἱ στρατιῶται μὲ τὶς λογχὲς προσπαθοῦσαν νὰ συγκρατήσουν τὸ φανατισμένον ὄχλο ποὺ ἔριχνε λιθάρια καὶ ζητοῦσε τὸ θάνατον του.

Μαζί μὲν τὸν Ἐπισκόπον εἴνει τὴν φύσιν τὴν φύσιν τὴν φύσιν τὰς νάρες συνεπειτα καὶ οὐ Ἀνθύπατον. Οὐ Ιάμβλιχος ὁδηγήθη μετροῦσα τοὺς, καὶ οὐ ἀ-εἰωνιτάκος δηγήθη τὴν ἴστορία του. Οὐ Ανθύπατος ἀρχεῖς νάρες φεροῦσα τὸ παιδί οὐδέποτα. Οὐ δέ τοι ὅταν ἀρχεῖς παιδία τὰ νόμιμα. Τοτὲ οὐ Ιάμβλιχος ἐγονάτες μετροῦσα

στὸν Ἐλάσκοπο καὶ εἶπε :
— Πατέρα τῶν πιστῶν ! "Ακούσε τὴ φωνὴν μου καὶ σημάθεσε με ἀν δὲν μπορώ νὰ μαζήσω δυνατώτατα ! Αἰσθάνμαι ὅτι σάγα-σάγα γίνεται με τοὺς πονόντας καὶ ότι σὲ λίγο νὰ πεθάνω, χωρὶς νὰ μπορέσω ν' ἀποδεῖξω τίποτε ἀπ' οὐαίν ! 'Ορζέσσαμε στὸ δόνομο τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ δῆτε εἴλια Χριστιανός ! 'Ο ἄγιος ἴερεψ Τιμόθεος μὲ τὰ τόν ταχέρια μὲ βάφτασε στὴν κορύτη τοῦ Πανάγιου καὶ τοῦ Δομοτίλλου,

